

BABUSA JÁNOS

*„Mindaz, ami itt történt, botrány, amennyiben megtörténhetett,
és kivétel nélkül szent, amennyiben megtörtént.”*
2021

bronz, márvány-vörös mészkő talapzaton, 33 × 13 × 11cm

EGY ARCKÉP ALÁ

Kihűl a nap az alkonyi grafitban.
Tágasságával, mélységeivel
a néma tenger arcomba világít.
Öreg vagyok. Nem hiszek semmiben.

Öreg vagyok, lerombolt arcomon
csupán a víz ijesztő pusztasága.
A szürkület gránitpora. Csupán
a pórusok brutális csipkefátyla!

Hullámverés. Azután a puha éj
boldogtalan zajai. Vak rovar,
magam vagyok a rámsötétedő,
a világárva papundekliban.

És egyedül a feneketlen ágyban.
És egyedül a párnáim között.
Magam vagyok az örökös magányban.
Akár a víz. Akár az anyaföld.

BAKOS ILDIKÓ

A Szív halála
2021

Antik „za” papír, kínai (dörzs)tus, 52 × 70 cm (A za papír az ázsiai eperfa-papírok vietnami neve).

ŐSZI VÁZLAT

A hallgatózó kert alól
a fa az űrbe szimatol,
a csend törékeny és üres,
a rét határokat keres.

Riadtan elszorul szived,
az út lapulva elsiet,
a rózsató is ideges
mosollyal önmagába les:

távoli, kétes tájakon
készülődik a fájdalom.

Ott
2010

akvarell, karton, 165 × 100mm

EGY KZ LÁGER FALÁRA

Ahova estél, ott maradsz.
A mindenségből ezt az egyet,
ezt az egyetlen egy helyet,
de ezt azután megszerezted.

Menekül előled a táj.
Lehet az ház, malom vagy nyárfa,
minden csak küszködik veled,
mintha a semmiben mutálna.

De most már te nem is tágitasz.
Mevakitottunk? Szemmel tartasz.
Kifosztottunk? Meggazdagodtál.
Némán, némán is reánkvallasz.

Mécsesszobor
2021

szög, olaj, 19 × 30 × 30 cm

CÍMEREM

A kegyelem és öröm együtt ért
azzal, amit nyomoruságnak
neveznek általában.

Szög és olaj lehetne címerem,
mit írhatnék azonban szövegéül?

Talán azt, hogy mindent megértek,
felhők futását és disznók fejét
rálapúlva a préskemény palánkra.

De ez is mit jelent?
Nekünk magunknak muszáj végül is
a présbe kényszerülnünk Befejeznünk
a mondatot.

BERZNAI PÉTER

Szentendrei kereszt II.
2018

merített papír, tus, 40 × 40 cm

KERESZTRŐL KERESZTRE részlet

Az ember itt a földön nem is annyira lépésről lépésre vándorol, mint inkább keresztről keresztre száll. A kereszt: találkozás és ellentét. Tragikum és reménység egyszerre. A teljes elhagyatottságnak és kiszolgáltatottságnak ama metszőpontja, ahol a lélek egyedül képes önmagát is egészében és véglegesen Isten kezére adni.

A kereszt, minden ellentmondás fölülmúlása.

Az Atya, mindannyiunk Istene. Jézus barátságába fogadta a jobb latort, de egyetlen ítélező szava sem volt a bal latorhoz és elnémuló ajka egyetlen nagy imádság volt - valamennyiünkért.

BOROS MIKLÓS JÁNOS

Metszet - Ábrázoló geometria
2021

fa, acél, 25,4 × 32,3 × 15 cm

PÉLDABESZÉD

A szúró meleg kocka alján,
hol ég és föld beroskad, megszűnik,
s akár a moslék egybehuppan
tér és idő, ott, ebben a
tűző ganajban, egyedül
itt lelhetjük meg, egyesegyedül,
amit anyánk örökre elveszített.

MEDITÁCIÓ

Lehetséges-e a páriák művészete? Az emberben megrekedt állati igénytelenség remélhet formát, szavakat? Ritmus, amely csak pulzál, mint a kutyák nyaranta, lehetséges-e? Szellem, amely szegényebb minden hasonlatnál, s kopár, akár a kő, nem a tudatunkban, hanem a földre szegezve? Nyelv, aminek nem volt ereje kibontani lombját - ágait?

Mert van itt valamiféle szomjuság, amit még senki meg nem itatott. Nyomoruság, aminek törzse mind irtóztatóbban zihál.

Övé lesz minden hatalom és dicsőség.

ELÉG

A teremtés bármilyen széles,
ólnál is szűkösebb.
Innét odáig. Kő, fa, ház.
Teszek, veszek. Korán jövök, megkésem.

És mégis olykor belép valaki
és ami van, hirtelenül kitárul.
Elég egy arc látványa, egy jelenlét,
s a tapéták vérezni kezdenek.

Elég, igen, egy kéz elég amint
megkeveri a kávé, vagy ahogy
“visszavonul a bemutatkozásból”,
elég, hogy elfeledjük a helyet,
a levegőtlen ablaksort, igen,
hogy visszatérve éjszaka szobánkba
elfogadjuk az elfogadhatatlant.

IMÁDSÁGÉRT részlet

Add, Istenem, hogy a világ kisimuljon és elcsendesedjen bennem és mindenki benn.

Hogy az éjszaka csöndjében asztalodhoz ülhessek, ahhoz az asztalhoz, ami mellől senki se hiányozhat. Ahhoz az asztalhoz, hol a Nappal és a csillagokkal együtt a hétköznapok is kialszanak, s egyedül a te békéd világít. Igen, hogy helyet foglalhassak már most egy rövid időre annál az eljövendő asztalnál, amit egy öröklétre megígértél, s aminek egyedül a te békéd a lámpása, eledele és terítéke.

Nevezd meg valódi nevünkön, mivel valamennyien szenvedünk attól, hogy álnéven élünk, telve álnoksággal, amit magunk fabrikáltunk, mivel jobbnak, különbnek, állhatatosabbnak és áldozatkészebbnek kívántunk látszani másoknál. Valódi neve csak keveseknek van itt a földön. Kivétel alig. Szentjeid között talán Bach, talán Mozart. Asztalodnál Bachnak továbbra is Bach lesz a neve és Mozartnak Mozart...

Mint a vándornak megérkeznie a tengerpartra, szívem és értelmem elhallgat már a távoli közelségedtől is, meghallva a végtelen intelligencia hullámverését...

Add, hogy imámban ne kérjek semmit, de annál inkább hallhassalak és hallgassalak Téged.

Ennél az asztalnál – Jézus isteni ígérete szerint – nem lesz többé se ellenség, se barát, se vér szerinti rokonság, se szülő, se feleség. Mindenki mindenkije lesz mindenkinek, áthatva az Atya, a Fiú és a Szentlélek egyetemesen beteljesült ígéletétől. Ennél az asztalnál mindenkinek akad egy szék, s mindenki a maga eleve kijelölt, ezerszer áldott helyére kerül – annyi vita, helycsere és zűrzavar után.

TRAPÉZ ÉS KORLÁT

Sötéten hátat fordítasz,
kisikló homlokodra
a csillagöves éjszakát
kezem hiába fonja.
Nyakad köré ezüst pihék
szelíd pilléi gyűlnek,
bizalmasan belém tapadsz,
nevetsz, - vadúl megütlek!

Sugárzó párkányon futunk,
elgáncsolom a lábad,
fölugrasz és szemembe kapsz,
sebezhetetlen állat!
Elszűkül arcod, hátra buksz,
vadul zuhanni kezdesz,
az éjszaka trapézain
röpűlsz tovább, emelkedsz

a rebbenő való fölél!
Kegyetlen, néma torna,
mégcsak nem is kiálthatok,
követlek szívdobogva,
merészen ellököm magam,
megkaplak és ledoblak,
elterülünk hálóiban
a rengő csillagoknak!

ESZIK ALAJOS

Boldogok a lelki szegények
2019

Hidegtű, papír, 69 × 43 cm

NAPLÓRÉSZLET

Milyen nap is van ma? Úgy élek,
hogy össze-összezavarom
az idő menetrendjét.
„Latrokként - Simone Weil gyönyörű szavával
- tér és idő keresztjére
vagyunk mi verve emberek.”
Elalélok, és a szálkák fölriasztanak
Ilyenkor metsző élességgel látom a világot,
és megpróbálom feléd fordítani a fejemet.

FAA BALÁZS

Csendélet – síklefedés
2021

tintasugaras nyomat, papír, 100 × 100 cm

AZ ERÉNNYEL...

Az erénnyel szabadságunkat növeljük, bűnünkkel fogságunkat.
A kárhozat: belső szabadságunk tökéletes fölélése. Örök magány
az egyetemes szemétben.

GÁLHIDY PÉTER

Religio
2013

bükk, gyertyán, 220 × 300 × 50 cm

ITT ÉS MOST

A gyepet nézem, talán a gyepet.
Mozdul a fű. Szél vagy zápor talán,
vagy egyszerűen az, hogy létezel
mozdítja meg itt és most a világot.

GAÁL JÓZSEF

Vésett arc
2010

festett fa, 53 × 34 × 11cm

MŰTÁRGY

Olykor veszünk egy régi cserepet
és elhelyezzük a falon.
Pedig csak egyedül vagyunk,
vagy egyszerűen a szemünk,
mint két üres luk, kihűlt és kiégett.

In memoriam Pilinszky János PARS PRO TOTO No.1. (GÓTIKA)
2021

grafika, E.A. épreuve d'artiste, digitális giclée nyomat, Fabriano Artistico 310 gr, 100 × 70 cm

---

GÓTIKA

A csúszó-mászó, belefeledkezve
vállra omló hajadba, figyeli
romolhatatlan, veszendő tökélyed.

A senki néz.
A semmi néz.
Az ízeltlábú nézi a napot.
A tört, a gyúrt, a szaggatott
a kereket, lángolót, mozdulatlant.

Most minden egy. Együtt van. Egybeolvad.
A mindenség modellje, áll a templom.

Az ezerbőrű lélek I.
2010

ceruza, papír, 42 × 38 cm

INTROITUSZ

Ki nyitja meg a betett könyvet?
Ki szegi meg a töretlen időt?
Lapozza fel hajnaltól-hajnalig
emelve és ledöntve lapjait?

Az ismeretlen tűzvészébe nyúlni
ki merészel közülünk? S ki merészel
a csukott könyv leveles sűrűjében,
ki mer kutatni? S hogy mer pusztá kézzel?

És ki nem fél közülünk? Ki ne félne,
midőn szemét az Isten is lehúnyja,
és leborúlnak minden angyalok,
és elsötétül minden kreatúra?

A bárány az, ki nem fél közülünk,
egyedül ő, a bárány, kit megöltek.
Végigkocog az üvegtengeren
és trónra száll. És megnyitja a könyvet.

CSIKAI MÁRTA

Egy arckép alá
2021

bronz, átmérő 130 mm

EGY ARCKÉP ALÁ

részlet

Magam vagyok az örökös magányban.
Akár a víz. Akár az anyaföld.

CSONTÓ LAJOS

Tér No. 3.
1989

litográfia, 70 × 100 cm

HOMMAGE À ISAAC NEWTON

Megtesszük, amit nem teszünk meg,
és nem tesszük meg, amit megteszünk.
Valahol rettenetes csönd van.
Effele gravitálunk.

DÓCZY PÉTER

Az én Egyenes labirintusom
1999

kollázs, 52 × 47 cm

EGYENES LABIRINTUS

Milyen lesz az a visszaröpülés,
amiről csak hasonlatok beszélnek,
olyanfélék, hogy oltár, szentély,
kézfogás, visszatérés, ölelés,
füben, fák alatt megterített asztal,
hol nincs első és nincs utolsó vendég,
végül is milyen lesz, milyen lesz
e nyitott szárnyú emelkedő zuhanás,
visszahullás a fókusz lángoló
közös fészkébe? - nem tudom,
és mégis, hogyha valamit tudok,
hát ezt tudom, e forró folyosót,
e nyílegyenes labirintust, melyben
mind tömöttebb és mind tömöttebb
és egyre szabadabb a tény, hogy röpülünk

A többi kegyelem (HG emléke)
2019

olaj, farost, 22 x 22 cm

A TÖBBI KEGYELEM

A félelem s az álom
volt apám és anyám.
A folyosó meg a
kitáruló vidék.

Így éltem. Hogy halok meg?
Milyen lesz pusztulásom?

A föld elárúl. Magához ölel.
A többi kegyelem.

Kereszt
2021

videó

MIELŐTT

A jövőről nem sokat tudok,
de a végítéletet magam előtt látom.
Az a nap, az az óra
mezítelenségünk fölmagasztalása lesz.

A sokaságban senki se keresi egymást.
Az Atya, mint egy szálkát
visszaveszi a keresztet,
s az angyalok, a mennyek állatai
fölkötnék a világ utolsó lapját.
Akkor azt mondjuk: szeretlek. Azt
mondjuk:
nagyon szeretlek. S a hirtelen támadt
tülekedésben
sírásunk mégegyszer fölszabadítja a
tengert,
mielőtt asztalhoz ülnénk.

A SZERELEM SIVATAGA

Egy híd, egy forró betonút,
üríti zsebeit a nappal,
rendre kirakja mindenét.
Magad vagy a kataton alkonyatban.

Mint gyűrött gödör feneke a táj;
izzó hegek a káprázó homályban.
Alkonyodik. Dermeszt a ragyogás,
vakít a nap. Sosem felejttem, nyár van.

Nyár van és villámló meleg.
Állnak, s tudom, szárnyuk se rebben,
a szárnyasok, mint égő kerubok
a bedeszkázott, szálkás ketrecekben.

Emlékszel még? Először volt a szél;
aztán a föld; aztán a ketrec.
Tűz és ganaj. És néhanap
pár szárnycsapás, pár üres reflex.

És szomjuság. Én akkor inni kértem.
Hallom ma is a lázas kortyokat,
és tehetetlen tűröm, mint a kő,
és kioltom a káprázatokat.

Eszkendők múlnak, évek, s a remény -
mint szalma közt kidöntött pléhedény.

ÉLETET ÉS HALÁLT...

Életet és halált lehetetlen nem egybelátni.
Élet és halál nem más, mint kettétört öröklét, meghasonlott valóság.
Életünket mi csak a halálunkkal egészíthetjük ki.
Egyik a másik nélkül végleges töredék marad.
„Élők és holtak egyessége”.

Sorra születik, aki nincs.
És sorra meghal, aki van.

Életet és halált együtt kell látni. De a kettő nincsen együtt.
A kettőt közelíteni egymáshoz, az a szeretet.
Akiben hanyatlik az élet, felnő a halál.
Bukásból vagyunk gyúrva, és szeretetből. Életből és halálból.

GILLY TAMÁS

Sehonnán-sehova
2020

bronz, 16 × 7 × 7,5 cm

GULYÁS ANDREA KATALIN

Azt hiszem
2021

akril, olaj, vászon, 70 × 50 cm

METRONÓM

Mérd az időt,
de ne a mi időnket,
a szálkák mozdulatlan jelenét,
a fölvonóhíd fokait,
a téli vesztőhely havát,
ösvények és tisztások csöndjét,
a töredék foglalatában
az Atyaisten ígétét.

AZT HISZEM

Azt hiszem, hogy szeretlek;
lehúnyt szemmel sírok azon, hogy élsz.
De láthatod, az istenek,
a por, meg az idő
mégis oly súlyos buckákat emel
közéd-közém,
hogy olykor elfog a
szeretet tériszonya és
kicsinyes aggodalma.

Ilyenkor ágyba bújva félek,
mint a természet éjfél idején,
hangtalanúl és jelzés nélkül.

Azután
újra hiszem, hogy összetartozunk,
hogy kezemet kezédbe tettem.

HÚS ZOLTÁN

Feltámadás
2021

olaj, vegyes technika, 47 × 17 cm

KECSETI GABRIELLA

Halak a hálóban
2021

pamut, drót, horgolás, 120 × 100 × 30 cm

PASSIÓ

Csak a vágóhíd melege,
muskátliszaga, puha máza,
csak a nap van. Üvegmögötti csöndben
lemondanak a mézárólegények,
de ami történt, valahogy mégse tud végetérni.

Kadosa Kiss József

Gernika
2020

olaj, vászon, 150 × 100 cm

HASONLAT

Kulcs elkallódni,
zár bezárulni,
cipő megállni,
amennyire csak számok tudnak valakit
kézreadni és idegenné tenni,
olyan mély a mi elhagyatottságunk.

HALAK A HÁLÓBAN

Csillaghálóban hanyódunk
partravont halak,
szánk a semmiségbe tátog,
száraz űrt harap.
Suttogón hiába hív az
elveszett elem,
szűrő kövek, kavicsok közt
fuldokolva kell
egymás ellen élnünk-halnunk!
Szívünk megremeg.
Vergődésünk testvérünket
sebzi, fojtja meg.
Egymást túlkiáltó szónkra
visszhang sem felel;
öldökölnünk és csatáznunk
nincs miért, de kell.
Bűnhődünk, de bűnhődésünk
mégse büntetés,
nem válthat ki poklainkból
semmi szenvedés.
Roppant hálóban hanyódunk
s éjféltor talán
étek leszünk egy hatalmas
halász asztalán.

KÁCSER LÁSZLÓ

KISS MÁRTA

Áldozat 2018

Apály
2021

camera obscura fotó, vegyes technika, 100 x 135 cm

olaj, vászon, 50 x 40 cm

EGY TITOK MARGÓJÁRA

Takard le jól, mit elkövettél,
és élj utána szabadon, akár
egy sikeres merénylő. Tetted
kendő alatt, nélküled is megél,
majd túlnő rajtad, meghalad,
alig először, később azután
gyereksírásként, mint a végítélet,
mikor a bárány elkiáltja magát.

A MÉLYPONT ÜNNEPÉLYE

Az ólak véres melegében
ki mer olvasni?
És ki mer
a lemenő nap szálkamezejében,
az ég dagálya és
a föld apálya idején
útrakelni, akárhová?

PÁL CSABA

Vonzásod definíciója
2021

digitális nyomat, light boks, 70 x 70 x 5 cm

Ki mer
csukott szemmel megállani
ama mélyponton,
ott, ahol
mindíg akad egy utolsó legyintés,
háztető,
gyönyörű arc, vagy akár
egyetlen kéz, fejbólintás, kézmozdulat?

VONZÁSOD DEFINÍCIÓJA

Egy végkép betört állat hátán
egy végkép betört állat lovagol.

Ki tud
nyugodt szívvel belesimúlni
az álomba, mely túlcsap a gyerekkor
keservein s a tengert
marék vízként arcához emeli?

SULYOK GABRIELLA

„... elárvulok, sötétedem a fényben...”
2021

tus, kréta, papír, 19 × 69cm

KÉTFÉLE

Kétféle nap kétféleképpen ragyog,
elárvulok, sötétedem a fényben,
köztem s egy távol nádas rajza közt
mutál vékonyka földi jelenlétem.

SZABÓ GYÖRGY

Lichthof
2011

viaszveszejtéses bronz, 13 × 13 × 37 cm

NÉGYSOROS

Alvó szegek a jéghideg homokban.
Plakátmagányban ázó éjjelek.
Égve hagyta a folyosón a villanyt.
Ma ontják véretem.

KOROKNAI ZSOLT

Pilinszky János szobája
2021

objekt, 27 × 27 × 6 cm, a hozzá tartozó film: <https://youtu.be/FxRujB5taBo>

INTELEM

Ne a lélekzetvételt. A zihálást.
Ne a nászasztalt. A lehulló
maradékot, hideget, árnyakat.
Ne a mozdulatot. A kapkodást.
A kampó csöndjét, azt jegyezd.

Arra figyelj, amire várogsod,
az örök város máig is figyel:
tornyaival, tetőivel,
élő és halott polgáraival.

Akkor talán még napjaidban
hírül adhatod azt, miről
hírt adnod itt egyedül érdemes.

Írnok,
akkor talán nem jártál itt hiába.

KÓTAI TAMÁS

„Szén és grafit”
2015

szén, grafit, pitt, papír, 60 × 80 cm

KUN ÉVA

Pieta
2021

fa, kerámia, 135 × 47 × 15 cm

FELELET

Hommage à I. B.

Ellátogatsz a legbelső szobába,
hallgatsz és hallgatod
a szürke falak lobogását,
mintás csöndjét, susogását, parancsát.

Letérdelsz
egy szigorú szózatra és
beleolvadsz a figyelembe, mely
mindenünnen az ünnepély
egyetlen csukott ajtajára irányúl.

Holott
veled vagyunk
továbbra, változatlanúl.

PIÉTA

Ferenczy Béninek

Cserbenhagyott tulajdon tested,
a rádzúduló tetemet
már nem bírták és szakadozva
elengedték az idegek.

Mint ágaskodó riadt csorda,
ha pusztulásba kergetik,
fenyegetőn utadat állták
visszahőkölt érzékeid.

Már csak az eszeveszett csókok
vak folyosóin vágta át
egy-egy menekvő szívverésed
a halott szívéig magát.

Nem érdemelhetett kegyelmet,
mint elvaduló idegent,
le kellett csontjaidról marjad
lázadozó elevened,

hogy méltó lehess a halálhoz,
ki öledben fészket rakott.
Időtlen gyáásszá csupaszodtál.
S ő harmadnap föltámadott.

BÁRSONYCSOMÓ

Unokahúgom fölkiáltott az üvegajtóban, mielőtt golyó találta volna, s ez a kiáltás előre kioltotta a baleset zaját. A golyó úgy hatolt az üvegbe, mint egy szótlan penge, s az üveg is úgy repedt meg, mint egy hirtelenül kihajtó faág.

Unokahúgom belehalt sebébe. De ez a tragédia egy sokkalta mélyebb nyomorúságot takart, amiről egyetlen szó sem volt, és most már nem is kell, nem is érdemes beszélnem.

Az elhallgatás olykor több a hallgatásnál. Olyanféle függöny, amely jótékonyan leplez egy olyan ágyat, ahol rendhagyó módon össze nem illő lények találkoztak. Ugyanakkor a szépség se válogatós. Mint már mondtam, az üvegajtó úgy repedt meg, ahogy föltárul egy faág, s azóta unokahúgom semmivel se alávalóbb egy közönséges katonánál. Az a másik viszont, aki túlélte őt, aki nem állt ott mellette az üvegajtó mögött az adott pillanatban, az a szerencsétlen most tovább félhet a kárhozattól, és tovább vágyakozhat a kárhozat mindennél simább bársonya után.

ÜZENET AZ ÜVEGVÁRBÓL

Körülöttem hűvös, kék üvegfalat kemény lapokból vont a végzetem, magamba zárni minden élesen kiszállni-készült, izzó nyílhegyet, mit képzelet kovácsolt, vágy lövelt, való világba ütni ércfejét.

Anyagtalan lehetsz csupán enyém, a zárt üvegfal gátlón visszatart - mint víztartó az úszkáló halat, - hogy hozzád érjek és te testtel érj, - maradsz te nekem puszta forma, fény, a képzeletnek engedő anyag.

E lány elemből gyúrom győztesen veled-csatázó, karcsú szobrodat, ki átkarol, ha itt az alkonyat, velem dalol, ha vérem énekel az álom oldó, híg esőiben, s velem virrad meg minden hajnalon,

hogy nappalomnak számos gondja közt kinyíló számos, rejtett résen át belémeressze súlyos áramát, s a pattanásig töltve véretem ölelni űzzön, míg a dúlt ideg szederjes szájjal egyre ordítóz.

De bűvös váram tűzálló üveg! falát hiába vívja vérsugár, olvasztja száz szikrás idegfonál, nem olvad, pattan szét, - de szívtelen, szűkös terébe azt, mit szív terem: bezárja sűrű, fojtó lázaim.

Hogy küszködöm, hogy zúznám szét magam! hogy játszanám ki rendelt végzetem! hogy lennék egyszer én is meztelen! csak érezhetném póre bőrömön mint borzad át (a) végső, nyílt öröm, - de mégis, így is mondom: jól van ez.

- Mert néha látlak, késő délután, amint a tóra mész, te szép modell, s ilyenkor álom-másod nesztelen utadba áll: mint kintől kergetett, egymáshoz űzött, megtévedt kezek imádkoztok veszendő lelkeimért.

MEGHATÁROZÁS

Féregnek lenni mit jelent?
Vágyakozni egy tekintetre,
egy olyan hosszú, nyílt szembesülésre,
ahogy csak Isten nézi önmagát,
erre vágyani, egyedül erre,
és ugyanakkor üveges szemekkel
belefuródnai abba, ami nincs,
beszorúlva a semmi és
valamiféle utánczat közé.

KÖNYÖRGÉS

Tág szemmel már csak engemet figyel,
mint néma tó a néma csillagot,
nem mer beszélni, szólni hozzám, mégis
ha megölném is, hinné: jó vagyok.

Szegényt, csak egyszer tudnám még szeretni!
az övé lenni, ha nem is egészen;
megváltanám egy futó, tiszta csókkal,
hisz egyek voltunk rég a drága mélyben.

Csak egyszer engedd még magamhoz vonnom,
éreznem újra félszeg, gyenge vállát,
irgalmazz meg szegénynek és nekem,
szivemben nincs már más, mint durva dárdák.

Szerelmem, lásd meg ősz haját a szélben,
kis békezásló, oltalmat keres,
oldj fel maró, magányos bánatomból,
ha senkiért, az anyámért szeress.

MÓZES KATALIN

Ne sirassátok a halottat
2006

olaj, vászon, 69 × 55.5 cm

KZ-ORATÓRIUM

részlet

R. M.
Azt álmodom, felébredek.
Hihetetlenül mély az éjszaka.
Alig vagyok.
Egyetlen egy szoba,
egy ablak világít csak: az övé.
S az is üres,
Mint összetört tükör
hull a szobája, s nem bír földet érni!
Levelenként kell félrehajtanom
a puha erdőt. Mind megannyi seb.
Elalélok, hogy szép fejét kifejtem
az agyonázott levelek közül.
Szébb, mint a legszebb fiatal lány -
Nincs többé erdő.
Mit akarsz még tőlünk?
A halálunkat, azt nem, nem adjuk.
Azt magunkhoz szorítjuk és nem adjuk.

MUHARI-PAPP SÁNDOR BALÁZS

Kuklay Antal „A kráter peremén” című könyvéhez
1988

vegyes technika, papír, 29,7 × 42 cm

SZTAVROGIN VISSZATÉR

„Nem gondoltak a rózsakertre,
és elkövették, amit nem szabad.

Ezentúl üldözöttek lesznek
és magányosak, mint egy lepkegyűjtő.
Üveg alá kerülnek valahányan.

Üveg alatt, tűhegyre szúrva
ragyog, ragyog a lepketábor.
Önök ragyognak, uraim.

Félek. Kérem a köpenyem.”

MUZSNAY ÁKOS

Hommage à Pilinszky
1991

színes rézkarc-hidegtű, 60 × 50 cm

VAN GOGH

1

Ők levetköztek a sötétben,
ölelkeztek és elaludtak,
miközben te a ragyogásban
sírtál és mérlegeltél.

2

Alkonyodott.
A rozoga melegben
papírközelbe ért a nap.
Minden megállt.
Állt ott egy vasgolyó is.

3

„Világ báránya, lupus in fabula,
a jelenidő vitrinében égek!”

OLAJOS GYÖRGY

A szív kulisszái
2011

papír, ceruza, 24 × 19,5 cm

MINDEN LÉLEKZETVÉTEL

Minden lélekzetsvétel megsebez,
és leterít valahány szívverés.
Különös, hogy a tenger halhatatlan,
holott minden hulláma végítélet.

Hogyan is igazítja sorsát,
az öröklétet, Isten, a teremtés
mindörökre veszendő mezejében?

Mint a füvek lemondó élete,
mint a halandók egy-egy szívütése,
olyan lehet végülis a dicsőség,
Isten nyugalmas boldogsága.

ÉJFÉLI FÜRDÉS

A tó ma tiszta, éber és oly éles fényü, mint a kés, lobogva léleklő tükör, mit lassu harcban összetör karom csapása. Nyugtalan heves fogakkal visszamar a mélyen megzavart elem. Legyőzve, lustán fekszem el és hallgatózom. Csillagok rebbennek csak, mint elhagyott egek vizébe zárt halak, tűnődve úszó madarak.

Elnézem őket, röptüket az irgalmatlan és süket egek között, én árva szörny, kit páncél nyom, heges közöny, ki mit se kér, és mit se vár, csak bámul hosszan és puhán; sikamló, sűrű pikkelyek lepik be sűrűn szívemet, a mélyén édes-jó iszony, kitéphetetlen orv szigony, mit észrevétlen vert belém a víz, a víz, s a lassu mély.

Mert lenn hináros rét lobog, alatt a kagylók boldogok, szívük remegve tölti meg a fénnel érő sűrű csend. És mintha hívást hallana, zuhanni kezd az éjszaka, moszat sodor vagy csillagok, nem is tudom már, hol vagyok? Talán egy ősi ünnepen, hol ég is, víz is egy velem, s mindent előntve valami időtlen sírást hallani!

ÖRÖKKÖN-ÖRÖKKÉ

Várom, hogyha váratsz, megyek, ha terelsz, maradék szemérmem némasága ez, úgyse hallanád meg, hangot ha adok, sűrű panaszommal jobb ha hallgatok.

Tűrök és törődöm engedékenyen: mint Izsák az atyját, én se kérdezem, mivégre sanyargatsz, teszem szóttalan, szófogadó szolgál, ami hátra van.

Keserüségemre úgy sincs felelet: minek adtál ennem, ha nem eleget? miért vakítottál annyi nappalon, ha már ragyogásod nem lehet napom?

Halálom után majd örök öleden, fölpanaszlom akkor, mit tettél velem, karjaid közt végre kisérom magam, csillapíthatatlan sírok hangosan!

Sohase szerettél, nem volt pillanat, ennem is ha adtál, soha magadat, örökkön-örökké sírok amiért annyit dideregtem érted, magamért!

Végeérhetetlen zokogok veled, ahogy szoritásod egyre hevesebb, ahogy ölelésem egyre szorosabb, egyre boldogabb és boldogtalanabb.

POLGÁR BOTOND

Lux aeterna
2021

bronz, 8 × 40 × 40 cm

IMITÁCIÓ DEI

Imitatio Dei: a szellem szintjén az alkotás ortodox vállalása, beöltözés a leszegényedésbe, a valóság szintjén lemondás a világról, pszeudoistenségünk levetkezése. Mindkettő véghetetlenül egyszerű gesztus.

A fizikai munka ilyen értelemben vetkezés, s a szellemi munka ilyen értelemben beöltözés. Valójában mindkettő beöltözés a levetkezésbe, a mezítelenségbe. Ilyen módon a munka mindenképpen isteni, imitatio Dei, s ismét a szegénység szépsége. A személyes ambíciók azonban diabolikusra fordíthatják mindkét műveletet.

RICHTER SÁRA

Lerakódás
2021

horganyzott lemez, vászon, drót, cérna, só, varrás, áztatás, 35 × 35 cm

---

DE EZ SE

Téren-időn túl, utóljára
a tiszta akadály.
A matatás,
veszkődés egy zsinórral,
korttyal,
falattal, mely lezúdul,
végigzúdul arcodon-arcomon.

Aztán az égi nap kerek
gyönyörűsége melegen,
váratlanul, megkésve, mozdulatlanul.

De ez se végleges.

SZABICS ÁGNES

Terület
2021

digitális fotó, 34 × 34 cm

KÖLTEMÉNY

Nem föld a föld.
Nem szám a szám.
Nem betű a betű.
Nem mondat a mondat.

Isten az Isten.
Virág a virág.
Daganat a daganat.
Tél a tél.
Gyűjtőtábor a körülhatárolt
bizonytalan formájú terület.

SZANYI BORBÁLA

Vasárnapi tondók 1-3.
2011

festett bronz, átmérő 25 cm

EGYEK LESZTEK

részlet

Korunkban nem ártana az Evangélium egészét Isten agóniájának eme haláltusa mélységű pontjáról, a megváltás pillanatának valóságos szintjén, a mélységek mélységéből kiindulva igyekeznünk megérteni és befogadni. Aki meg akarja nyerni önmagát, mondjon le róla. Ezt példázza lényegében a Szentháromság is. És ezért mondotta Jézus, hogy egyek leszünk vele. Nem a fanatizmus présében, hanem Isten szeretetének véghetetlen tágasságában és szabadságában. Egyek leszünk Istenben. Ez a szeretetnek természetéből fakadó, és semmivel sem kisebb misztériuma, mint maga a Szentháromság. Éntudatunk csodálatos metamorfózisa, a szeretet egyedi titka, s talán magának a teremtésnek is a kulcsa.

SZEMADÁM GYÖRGY

„Androgün Hold”
2021

olaj, farost, karton, 50 × 40 cm

TELEHOLD

Fölszáll a hold
olyanféle ütéssel
és olyanféle légysággal ahogy
csak a viszontlátás zokogó öröme
ráz egybe és mos egybe olykor-olykor
két összeérő arcot, fölnagyúlt,
boldogságtól ödémás kézfejet.

SZÉKELYI KATI

A mesekönyv utolsó lapja
2015

MDF tábla, papír, kollázs, egyéni technika, 35 × 50cm

FABULA

(részlet a KZ-oratóriumból)

Hol volt, hol nem volt,
élt egyszer egy magányos farkas.
Magányosabb az angyaloknál.

Elvetődött egyszer egy faluba,
és beleszeretett az első házba, amit meglátott.

Már a falát is megszerette,
a kőművesek simogatását,
de az ablak megállította.

A szobában emberek ültek.
Istenen kívül soha senki
olyan szépnek nem látta őket,
mint ez a tisztaszivü állat.

Éjszaka aztán be is ment a házba,
megállt a szoba közepén,
s nem mozdult onnan soha többé.

Nyitott szemmel állt egész éjszaka,
s reggel is, mikor agyonverték.

SZÖLLÖSSY ENIKŐ

Mennyei kapuk 2.
1993

kő és bronz, 50 × 35 × 17 cm

SZURCSIK JÓZSEF

Kimerülve
2017

akril, olaj, vászon, 60 × 50 cm

TEREK

A pokol térélmény. A mennyország is.
Kétféle tér. A mennyország szabad,
a másakra lefele látunk,
mint egy alagsori szobába,
fönről lefele látunk, mintha
egy lépcsőházból kukucskálnánk lefele
egy akarattal nyitva hagyott (felejtett?)
alagsori szobának ajtaján át.
Ott az történik, ami épp nekem
kibírhatatlan. Talán nem egyéb,
kibontanak egy rongyosládát,
lemérik, hány kiló egy hattyú,
vagy ezerszeres ismétlésben
olyasmiről beszélnek azzal
az egyetlen lénnel, kit szeretek,
miről se írni, se beszélni
nem lehet, nem szabad.

TANUK NÉLKÜL

Kirajzolódom végleg a világból,
mint csupasz falnak állított fogoly,
külön kezel, kivételes magányban
a tanuk nélkül dolgozó pokol.

Egy porcikám se bízna senki másra,
ha únja már, magam kezére ad,
s én folytatom, hol éppen abbahagyta,
a két kezemmel, úgy és ugyanazt.

Ki itt találna rám e szörnyiségben,
és végignézné, mit is művelek,
nem hinné el tulajdon két szemének,
s egy szót se merne szólani senkinek.

Íly nyomorúság ugyan mire várna?
Mi hátra van, bevégzi egymaga,
hogy holta után is beléremeg,
meg-megrándul a hóhér kosara.

TENK LÁSZLÓ

Szorongó
2021

szén, pasztell, tempera, farost, 100 x 100 cm

KÉSŐ KEGYELEM

Mit kezdjen, akit elítelt,
de fölmentett később az ég,
megvonva tőle a halált,
mikor már megadta magát?

Kit mindenétől üresen
talált a szörnyű kegyelem,
megsemmisülten, mielőtt
a semmi habjaiba dőlt!

Mit kezdjen itt! Közületek
talányait ki fejt meg?
Szorongva anyját kémleli:
ha elzokoghatná neki!

Fogódzanék akárkibe,
de nem lesz soha senkije;
szeméből, mint gazdátlan ág,
kicsüng a pusztuló világ.

TOLNAY IMRE

Pilinszky-hely, No.1.
2021

giclée nyomat, színes ceruza, 30 x 21 cm

EGY SZÉP NAPON

Mindíg az elhányt bádogkanalat,
a nyomorúság lim-lom tájait kerestem,
remélve, hogy egy szép napon
előnt a sírás, visszafogad szeliden
a régi udvar, otthonunk
borostyán csöndje, susogása.

Mindíg,
mindíg is hazavágytam.

TURCSÁNYI ANTAL

Ikersors
2009

olaj, vászon, 65 × 85 cm

ULRICH GÁBOR

Testem kényszere
2021

acélszobor, 42 × 57 × 18 cm

KAPCSOLAT

Micsoda csönd, ha itt vagy. Micsoda
pokoli csönd.
Ülsz és ülök.
Vesztesz és veszítek.

KIHÚLT VILÁG

E világ nem az én világom,
csupán a testem kényszere,
hogy egyre beljebb, mint a féreg
furakodom beleibe.

Így táplálkozom a halállal,
és így lakik jól ő velem;
az életem rég nem enyém már,
vadhúsként nő a szívemen.

Minden teremtett elevenből
kijózanodva a szemét
így ütközik ki, leplezetlen
föladva hiú szégyenét.

A mindörökre ismeretlen
végül is így lesz otthonos.
Mint hervadás az őszi lombot,
a pusztulás bebalzsamoz.

Kihúlt világ ez, senki földje!
S mint tetejébe hajított
ócskavasak, holtan merednek
reményeink, a csillagok.

Utcai Dávid

Komor, sötét mennyország
2021

papír, vegyes technika, 60 × 80 cm

TE GYŐZZ LE

Te győzz le engem, éjszaka!
Sötéten úszó és laza
hullámaidba lépek.
Tünődve benned görgetik
fakó szivüknek terheit
a hallgatag szegények

A foszladó világ felett
te változó és mégis egy,
szelíd, örök vigasz vagy;
elomlik minden kívüled,
mit lány erőszakod kivet,
elomlik és kihamvad.

De élsz te, s égve hirdetik
hatalmad csillagképeid,
ez ősi, néma ábrák:
akár az első angyalok,
belőled jöttem és vagyok,
ragadj magadba, járj át!

Feledd a hűtlenségemet,
legyőzhetetlen kényszerek
vezetnek vissza hozzád;
folyam légy, s rajta én a hab,
fogadd be tékozló fiad,
komor, sötét mennyország.

Varga Éva

Tempus fugit
2021

bronz, 30cm × 28 cm × 33cm

SZENT LATOR

Törőcsik Marinak

Akkorra már belepték a legyek

túl az agónián
túl a tetanuszon,
és messze túl szögeken, sebeken
se tárgy, se test
nyilvánosan
között
se ácsorgás
(behorpadt szentségtartó),
se röpülés

barát,
barátság mindörökre.

VARGA PATRICIA MINERVA

„ezer tolong, időtlen búcsuzóban, mióta világ a világ”
2021

pasztell, papír, 70 × 100 cm

SENKIFÖLDJÉN

részlet

Ki tudja hány nap-éj, amíg fölérlek
a lüktető pupilla kráterére,
s szállva alá a feneketlen mélybe,
a megszállott sötétre érkezem,
hol visszatarthatatlanul nyomúlnak,
csak egyetlen kis idegen is át
ezer tolong, időtlen búcsuzóban,
mióta világ a világ,
tenger tolong, örökös visszatérők,
forró reményben és reménytelen,
örök didergők benn az elevenben,
ezer halott egyetlen idegen!
Itt kérheted majd bölcs skolasztikádat,
egy tű hegyén hány angyal férhet el?
Itt tenger sors egyetlen egy helyen,
és ezer év egyetlen idegen,
s ezer szive egyetlen dobbanásnak!

VEREBES GYÖRGY

Teremtett Teremtő
2003

olaj, vászon, 80 × 100 cm

KÜLÖNITÉLET

Különítélet minden éjjel.
Magányos exhumáció.
Kiemelek egy ismeretlen embert
a semmiből és eleresztem őt.
